

Přemáhat hřích (Ř 6)

Základní verš

„Hřích nad vámi už nebude panovat; vždyť nejste pod zákonem, ale pod milostí.“ (Ř 6,14)

Když Pavel v Listu Římanům vysvětlí podstatu naší záchrany a myšlenku ospravedlnění z víry, přechází k dalším důležitým otázkám: „Pokud nás naše skutky nemohou zachránit, proč se jimi vůbec zabývat? Proč bychom prostě nemohli dál hřešit?“

Na tyto otázky dává odpověď šestá kapitola. Pavel v ní hovoří o tom, co se obecně chápe jako „posvěcení“ – tedy o procesu, díky kterému stále více odrážíme Kristův charakter a přemáháme hřích. A přestože slovo posvěcení se v Listu Římanům nachází jen ve verších 6,19 a 6,22 (jako podstatné jméno; řecky *hagiasmos*) a ve verši 15,16 (jako přičestí minulé; řecky *hégiasmené*), neznamená to, že by se tématu posvěcení nevěnoval. Naopak! Pavel se soustřeďuje na tento důležitý aspekt spasení, který byl často chápán nesprávně a zkresleně.

V Bibli slovo „posvětit“ znamená „odevzdat“ či „věnovat“ („zasvětit“) – většinou Bohu. Proto se „posvěcení“ často chápe jako něco, co se *odehrálo v minulosti* a je to již *dokončené, hotové*. Například v Sk 20,32 se píše: „Nyní vás svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás proměnit a dát vám podíl mezi všemi, kdo jsou posvěceni.“ Posvěcenými jsou myšleni ti, kteří patří Bohu.

Takové použití slova „posvěcení“ (resp. „posvětit“) však nijak nepopírá důležitou pravdu o tom, že posvěcení je celoživotní proces. Bible toto učení velmi silně zdůrazňuje, ačkoli na to často používá jiné termíny.

Tento týden se budeme věnovat ospravedlnění z víry z pohledu, který je často chápán nesprávně. Budeme mluvit o tom, že vítězství v životě věřícího není v rozporu s úžasným evangeliem o Boží milosti a spasení z víry, ne na základě našich vlastních zásluh.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Kde se rozmohl hřích... (Ř 6,1–11)

¹Co tedy máme říci? Že máme dále žít v hříchu, aby se rozhojnila milost? ²Naprosto ne! Hříchu jsme přece zemřeli – jak bychom v něm mohli dále žít? ³Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Kristu Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? ⁴Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. ⁵Jestliže jsme s ním sjednoceni, protože máme účast na jeho smrti, jistě budeme mít účast i na jeho zmrtvýchvstání. ⁶Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, aby tělo ovládané hříchem bylo zbaveno moci a my už hříchu neotročili.

⁷Tak i vy počítejte s tím, že jste mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši. (Ř 6,1–6.11)

Osobní studium

V páté kapitole Pavel zdůraznil, že „kde se rozmohl hřích, tam se ještě více rozhojnila milost“ (Ř 5,20). Chtěl tím ukázat velikost Boží lásky a povzbudit ty, kdo se domnívají, že na jejich hřích už Boží milost nestačí. V textu Ř 5,21 Pavel zdůrazňuje, že ačkoli hřích vede k smrti, Boží milost nás ospravedlňuje a prostřednictvím Ježíše vede k věčnému životu.

Přečti si text Ř 6,1–11. Jak rozumíš Pavlovým otázkám v prvním verši? Jak na ně odpovídá v následujících verších?

Na začátku šesté kapitoly Pavel přináší pozoruhodnou posloupnost argumentů, proč by ospravedlněný člověk neměl hřešit. Začíná myšlenkou, že jako křesťané bychom neměli hřešit hlavně proto, že jsme zemřeli hříchu. Poté ukazuje, co to znamená.

Křest ponořením do vody symbolicky představuje pohřeb „starého člověka“ ovládaného hříchem. Pokud je naše „tělo ovládané hříchem“ jednou provždy mrtvé a pohřbené, pak už nesloužíme hříchu. Z „vodního hrobu“ vstane v Kristu nový člověk, který má nového Pána a začíná žít nový život.

Kristus za nás zemřel – jednou provždy za všechny. Nyní je však živý, protože vstal z hrobu. Smrt už nad ním nemá moc. Podobně i pokřtěný křesťan zemřel hříchu. Hřích nad ním už nepanuje jako otrokář. Každý křesťan však ví, že hřích se z jeho života nevytratí vymořením z vody. Ale je rozdíl, zda nad námi hřích panuje (ovládá nás), nebo zda s ním zápasíme (a vzpíráme se mu).

„Z uvedeného jasně vidíme, co znamenají slova apoštola. Jeho výroky: ‚Zemřeli jsme hříchu‘ nebo: ‚Žijeme Bohu‘ ukazují, že se nepoddáváme hříchu a našim hříšným touhám, i když se hřích o nás pokouší. Hřích v nás zůstává až do konce života, jak čteme v Galatským 5,17: ‚Touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. Jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co dělat nechcete.‘ Všichni apoštolové a svatí proto vyznávají, že hřích a hříšné touhy v nás zůstávají, dokud se tělo neobrátil v prach a nepovstane nové (oslašené) tělo, které je svobodné od hříchu a hříšných tužeb.“ (LUTHER, Martin, *Commentary on Romans*, str. 100)

Aplikace

Jak se ve tvém životě projevuje moc hříchu? Co se změnilo tvým křtem? Co je pro tebe v čase zápasu s pokušením nadějí a povzbuzením? Co ti pomáhá nerezignovat, když se ti tvůj zápas zdá marný? Proč není důvodem k rezignaci ani skutečnost, že jsme všichni hříšní a nedokonalí lidé?

Když vládne hřích (Ř 6,12.13)

¹²Nechť tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste poslouchali, čeho se mu zachce; ¹³ani nepropůjčujete hříchu své tělo za nástroj nepravosti, ale jako ti, kteří byli vyvedeni ze smrti do života, propůjčujete sami sebe a své tělo Bohu za nástroj spravedlnosti. (Ř 6,12.13)

Osobní studium

Když Pavel vyjadřuje přání, ať „hřích neovládá vaše smrtelné tělo“, použijte zde sloveso, které znamená „kralovat“. Tím ukazuje, že hřích se chová jako vládce nebo dokonce krutý diktátor. Chce zcela ovládat náš život a panovat nad námi.

Když Pavel říká, aby hřích nekraloval v našem smrtelném těle, poukazuje na to, že ospravedlněný křesťan se má rozhodnout, že králem jeho života už nebude hřích, ale Ježíš. V takovém případě plní svou roli vůle a to, co člověk opravdu chce.

„Všichni potřebujeme porozumět, co je to síla vůle. Naše schopnost rozhodovat se je základní silou našeho života. Všechno ostatní závisí na tom, jak využíváme tuto schopnost. Bůh dal každému člověku možnost rozhodovat se; je na nás, abychom ji správně využívali. My sami nedokážeme změnit své srdce ani nedokážeme projevit lásku vůči Bohu. Můžeme se však rozhodnout žít podle jeho vůle. Můžeme mu svěřit své myšlení. On nám potom pomůže rozhodnout se pro správnou cestu. Kristus pak povede celý náš život svým Duchem. Budeme milovat Boha a budeme přemýšlet podobně jako on.“ (SC 47; CVP 48.49)

Verš 12 v původním textu doslova říká, že nebudeme plnit „chutě“, „touhy“ nebo „vášně“ svého smrtelného těla. Toužit můžeme po věcech dobrých i špatných. Pokud v našem životě vládne hřích, přirozeně toužíme po věcech, které jsou špatné. Není v naší moci těmto touhám odolat. Jen v pevné víře v Kristovo zaslíbení o vítězství můžeme prožít vysvobození a vítězství nad hříchem, který se stal naším tyranem.

Slovo „tedy“ na začátku Pavlovy věty odkazuje na to, co řekl dříve – především ve verších 10 a 11. Člověk křtem ukazuje, že chce žít pro Boha a následovat Kristův příklad. To znamená, že Bůh se stal středem jeho nového života. Takový člověk chce sloužit Bohu – nemůže tedy současně sloužit i hříchu.

Aplikace

Zamysli se nad uvedeným citátem z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoju o lidské vůli a schopnosti rozhodovat se*. Snaž se v průběhu příštích 24 hodin vnímat, jak využíváš tuto Bohem danou schopnost při různých příležitostech, kdy se musíš rozhodovat. Využij tuto příležitost k modlitbám a prosbám za to, aby ti Bůh pomohl jeho vzácný dar správně využívat.

Ne pod zákonem, ale pod milostí (Ř 6,14)

Hřích nad vámi už nebude panovat; vždyť nejste pod zákonem, ale pod milostí. (Ř 6,14)

Osobní studium

Jak rozumíš slovům, že „nejsme pod zákonem“? Jak tato slova souvisejí s Desaterem a s životem podle jeho požadavků?

Tento verš patří mezi klíčové pasáže Listu Římanům. Snad proto ho mnozí používají jako argument, kterým chtějí dokázat, že Desatero – zejména přikázání o svěcení soboty – bylo zrušeno.

Z kontextu je však zřejmé, že toto text neříká. Jak by mohl být hřích stále špatný a hříšný, kdybychom odstranili morální zákon? Vždyť přece morální zákon definuje, co je hřích! Proč by Pavel v předešlých kapitolách – a také přímo v šesté kapitole – věnoval tolik úsilí ukázat, že se nemáme poddávat hříchu, kdyby nyní – zničehonic – řekl, že morální zákon, Desatero, které definuje hřích, už neexistuje? To by přece nedávalo žádný smysl.

Pavel říká, že člověk, který žije „pod zákonem“ – tedy spoléhá na nařízení zákona a vidí v jejich dodržování cestu k záchraně – bude i nadále žít pod vládou hříchu. Naopak ten, kdo se spoléhá na Boží milost, prožívá vítězství nad hříchem, protože Boží zákon je napsán do jeho srdce a Duch svatý ho v životě povede. Přijmout Krista za svého Zachránce, být jím ospravedlněn, přijmout křest jako symbol „pohřbení“ starého života a vstát k novému životu – to vše je součástí procesu, jehož důsledkem je *svržení* hříchu z trůnu našeho života.

Je však zřejmé, že i člověk, který o sobě tvrdí, že je „pod milostí“, ale přesto žije vědomě ve zjevném nesouladu s Boží vůlí, může očekávat jen odsouzení. „Pod milostí“ žije takový člověk, který z Boží milosti a díky Ježíšově oběti prožil zkušenost toho, že byl zbaven odsouzení, které nám hřích přinesl. Díky tomu můžeme být vysvobozeni z otroctví hříchu a žít novým životem.

Aplikace

Na co se v životě skutečně spoléháš? Můžeš říct, že tě změnila Boží milost? V čem? Jak se to událo? Kdy se zaslíbení „nového života“ stalo skutečností i ve tvém životě? Pokud ještě ne, co ti v tom brání?

Hřích, anebo poslušnost? (Ř 6,15–18)

¹⁵Co z toho plyne? Máme snad hřešit, protože nejsme pod zákonem, ale pod milostí? Naprosto ne! ¹⁶Víte přece, když se někomu zavazujete k poslušné službě, že se stáváte služebníky toho, koho posloucháte – buď otročíte hříchu, a to vede k smrti, nebo posloucháte Boha, a to vede k spravedlnosti. ¹⁷Díky Bohu za to, že jste sice byli služebníky hříchu, ale potom jste se ze srdce přiklonili k tomu učení, které vám bylo odevzdáno. ¹⁸A tak jste byli osvobozeni od hříchu a stali jste se služebníky spravedlnosti. (Ř 6,15–18)

Osobní studium

Pokus se vlastními slovy vyjádřit hlavní myšlenku Pavlových slov. Pavel používá velmi vyhraněné, černobílé vyjádření. Opravdu neexistuje „zlatá střední cesta“ jak prožít svůj život?

Poté, co Pavel představil hřích jako „vládce“, přidává další ilustraci – hřích je otrokář, který od svých otroků vyžaduje bezvýhradnou poslušnost. Dodává však, že člověk si může vybrat, kdo bude jeho pánem. Může sloužit hříchu, který vede k smrti, nebo může sloužit spravedlnosti, která vede k věčnému životu. Třetí možnost neexistuje. Jsou jen dvě možnosti, protože existují jen dva věčné úděly – věčný život, anebo věčná smrt.

Přečti si text Ř 6,17.18. Jaké další argumenty používá Pavel na podporu svých předchozích myšlenek? Jak rozumíš slovnímu spojení „služebník spravedlnosti“ v uvedeném kontextu?

Všimni si, že text dává do souvislosti poslušnost se správným učením. Křesťané v Římě znali principy křesťanské víry a řídili se jimi. Podle Pavla i správné učení, které jeho duchovní sourozenci „ze srdce“ poslouchali, sehrálo svou roli v tom, že se stali „služebníky spravedlnosti“ (Ř 6,18).

Někteří křesťané říkají, že učení (věrouka) v podstatě není důležité – tím hlavním je láska. Je to však příliš zjednodušený pohled. Nesprávné pochopení Božího poselství může mít tragické důsledky. Už v předchozích úkolech jsme si všimli, jak vážně se Pavel zabýval problémem falešného učení, které zaplavilo sbory v Galacii. Proto bychom si i dnes měli dávat pozor, abychom nesnižovali význam správného křesťanského učení.

Aplikace

Rozdíl mezi otrokem hříchu a otrokem spravedlnosti je obrovský. Proč i po křtu stále podléháme hříchu? Znamená to ztrátu spasení? Přečti si text 1J 1,8–2,1. Přemýšlej na modlitbě o tom, jaké povzbuzení ti tato slova přinášejí.

Svobodni od hřichu (Ř 6,19–23)

¹⁹Mluvím názorně z ohledu na vaši lidskou slabost: Jako jste se dříve propůjčovali k službě nečistotě a nepravosti k bezbožnému životu, tak se nyní dejte do služby spravedlnosti k posvěcení. ²⁰Když jste byli služebníky hřichu, měli jste svobodu od spravedlnosti; ²¹jaký jste tehdy měli užitek z toho, zač se nyní stydíte? Konec toho všeho je přece smrt. ²²Avšak nyní, když jste byli osvobozeni od hřichu a stali se služebníky Božími, máte z toho užitek, totiž posvěcení, a čeká vás život věčný. ²³Mzdou hřichu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 6,19–23)

Osobní studium

Pavel v těchto verších ukazuje, že lidským slabostem velmi dobře rozumí. Vždyť sám prochází stejnými zápasy. Pavel ví, kam se ubírá život člověka, když podléhá vlastním chybám, nedostatkům a vlastní nemohoucnosti. Znovu apeluje na dar naší svobodné vůle a schopnost rozhodnout se odevzdat svůj život do rukou nového pána – Ježíše Krista.

Nejnámějším veršem této pasáže je zřejmě verš 23, který hovoří o smrti jako odplatě za hřích. To je samozřejmě pravda. Kontext šesté kapitoly však poukazuje především na to, že hřích je krutý a zlý pán, který svým otrokům lže a místo mzdy jim přináší smrt.

Je zajímavé, že sloužit jednomu pánu znamená být osvobozen od nadvlády toho druhého. Znovu proto stojíme před rozhodnutím – sloužit jednomu nebo druhému. „Zlatá střední cesta“ neexistuje. Být vysvobozen z otroctví hřichu však neznamená být najednou bezhříšným, nezápat s hřichem a nikdy nepadnout. Spíše se tím chce říci, že hřích nad námi již „nevládne“, i když jeho vliv ve svém životě stále pozorujeme. Nemusíme mu však podléhat, nemusíme se mu podřizovat, nemá nárok určovat, kam půjdeme a co budeme dělat. Můžeme se držet nádherných zaslíbení vítězství.

Tato pasáž představuje důležitou výzvu pro ty, kteří slouží hřichu. Tento tyran nás nutí dělat hanebné věci – a nakonec jako mzdu nabízí smrt. Rozumný člověk by proto měl toužit po vysvobození z jeho moci. Naopak ti, kteří slouží spravedlnosti, se mohou radovat z věčného života. Věčný život však není „mzdou“ ani „odplatou“ za jejich život, ale je to dar Boží milosti. Pokud by si někdo myslel, že si život věčný něčím zasloužil, unikla by mu podstata evangelia.

Aplikace

Co potřebuješ udělat, aby tvůj život odrážel skutečnost, že ti nevládne tyran jménem „Hřích“, ale laskavá královna jménem „Spravedlnost“? Jakou odměnu ti tyto dva vládci nabízejí za to, že jim umožníš ve svém životě vládnout?

Podněty k zamyšlení

„Na Spasitele satanova chytrost neplatila. Odmítal hřích. Ani v myšlenkách nepodlehł pokušením. Toho můžeme dosáhnout i my. Kristovo lidství bylo spojeno s božstvím. Na boj jej připravovala neustálá přítomnost Ducha svatého. Přišel, abychom i my mohli mít podíl na božské přirozenosti. Dokud s ním budeme spojeni vírou, hřích nás nepřemůže. Bůh vede ruku naší víry, abychom se drželi Kristova božství a naše povaha mohla dosáhnout dokonalosti.“ (DA 123; TV 74)

„Při křtu se zavazujeme k tomu, že chceme přerušit své spojení se satanem a své srdce i mysl odevzdat do služby šíření Božího království... Otec, Syn i Duch svatý se zase zavazují k tomu, že budou spolupracovat s posvěcenými lidskými nástroji.“ (6BC 1075)

„Křesťanské vyznání (učení) by nemělo žádný smysl, kdyby se neprojevalo vírou a činy. Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Děti toho špatného slouží svému pánovi, kterému se podřídili a jsou jeho otroky. Nemohou být služebníky Boha, dokud se nevzdají ďábla a jeho skutků. Pro služebníky nebeského Krále není v žádném případě bezpečné zahrávat si s různými rozkošemi a požitky, kterým se oddávají satanovi služebníci – byť často opakují, že jde o neškodnou zábavu a potěšení. Bůh zjevil svaté a ctnostné pravdy, které mají oddělovat jeho lid od bezbožníků a kterými si chce svůj lid očišťovat pro sebe.“ (1T 404)

Otázky k rozhovoru

1. *Navzdory všem úžasným zaslíbením o vítězství nad hříchem i jako znovuzrození křesťané stále vnímáme projevy naší hříšnosti, slabosti a zvrácenosti. Jak je to možné? Je v tom rozpor?*
2. *Podělte se společně o své zkušenosti s tím, co pro vás Kristus udělal, jaké změny prožíváte a co pro vás znamená nový život v Kristu.*
3. *Není pochyb o tom, že jádrem poselstvím evangelia je to, co pro nás Kristus udělal. Jaké nebezpečí nám hrozí, jestliže tato úžasná myšlenka zastíní pravdu o tom, že Ježíš chce něco udělat i v nás, že nás chce měnit podle svého obrazu? Proč je důležité vyvážit tyto dva aspekty Božího díla?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
